

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Aleše Sabola a JUDr. Tomáše Rychlého ve věci žalobkyně: **I. D.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 8. 2019, č. j. 62 A 136/2019 - 8, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 167/2019,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Ivo Pospíšil **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. Nao 167/2019.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně v řízení o námitce podjatosti ve věci výše uvedené namítla podjatost soudce prvního senátu Nejvyššího správního soudu rozhodujícího ve věci. Současně namítla i podjatost soudců náhradního druhého senátu zdejšího soudu, resp. podjatost dalších soudců Nejvyššího správního soudu. Z podání ze dne 7. 10. 2019, které není příliš srozumitelné, lze pak dovodit, že důvod podjatosti mj. uvedeného soudce žalobkyně spatřuje v jeho rozhodování v jiných jeho věcech. Důsledky takové rozhodovací činnosti pak žalobkyně kvalifikovala jako soudní ochranu poskytovanou trestné činnosti, které se vůči žalobkyni dopouštějí osoby jednající za Českou republiku jako státní zástupci, policisté, úředníci správních úřadů apod.

[2] K námitce se vyjádřil soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Ivo Pospíšil s tím, že nemá žádný vztah k věci ani k účastníkům řízení a necítí se být podjatým.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[4] Jakkoli žalobkyně svou námitkou míří i proti dalším soudcům Nejvyššího správního soudu, je třeba ji primárně vztáhnout k zákonným soudcům v dané věci, tj. v daném případě vůči soudci prvního senátu JUDr. Ivo Pospíšilovi. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že účastník řízení může namítat podjatost

pouze u toho soudce, který bude v jeho věci rozhodovat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. Nao 103/2008 – 79).

[5] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[7] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[8] Reálné pochybnosti o podjatosti namítaného soudce tak s ohledem na výše uvedené může vyvolat pouze konkrétní tvrzení žalobkyně týkající se jeho vztahu k projednávané věci, jejím účastníkům či zástupcům. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení žalobkyně.

[9] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování v jiných, souvisejících či

pokračování

nesouvisejících, věcech proto nemůže vést k jeho vyloučení, byť by v těchto věcech byla žalobkyně neúspěšná. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost. Nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při posuzování podjatosti irelevantní. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu správního soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu, jejich zpochybňováním, resp. označováním takového postupu za trestnou činnost. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze, ale k tomu slouží opravné prostředky, jsou-li přípustné, nikoliv námitka podjatosti.

[10] Nejvyšší správní soud dospěl v posuzované věci k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudce prvního senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Ivo Pospíšil byl vyloučen z projednání a rozhodnutí shora uvedené věci. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu